

danske regering med tilslutning af et stort flertal i folketinget har fastlagt som Danmarks, at sige nej til atomvåben for Danmarks vedkommende og at støtte ethvert realistisk forsøg på at nå til en almindelig afrustning, der også omfatter atombevæbning, samt modvirke en udvidelse af antallet af lande, der har et selvstændigt kernevåben, var det på forhånd givet, at den danske delegation måtte virke aktivt i denne sag. Det fandt ikke alene udtryk i det selvstændige initiativ, delegationen tog med forslaget om en højtidelig appel til Sovjetunionen om at undlade at foretage den bebudede sprængning af kæmpebomben på 50 megatons, en appel, der samlede tilslutning hos alle andre medlemslande end de kommunistiske, men også i delegationens arbejde med de øvrige resolutioner på dette område.

Således sluttede delegationen helhjertet op om det af England og USA stillede forslag om afslutning af en traktat, der forbød yderligere prøvesprængninger og indførte et effektivt internationalt kontrolapparat til sikring af traktatens overholdelse. Det siger sig selv, at kun en sådan traktat kan give den fornødne sikkerhed og samtidig blive indgangen til seriøse forhandlinger om almindelig nedrustning. Delegationen tilsluttede sig også et indisk forslag om genoptagelse af det frivillige moratorium for prøvesprængninger i afventen af afslutningen af en traktat som ovenfor nævnt. Selv om et frivilligt moratorium m. h. t. prøvesprængninger, som vi har kendt det i godt et par år, ikke forhindrer, at en stat kan bryde moratoriet og genoptage forsøgene, hvad Sovjet jo netop havde gjort, kunne et sådant forsøg på frivillig afholdelse fra prøvesprængninger måske lette vejen til en traktat. Bl. a. ud fra den motivering fandt delegationen det rigtigt at støtte det indiske forslag, selv om synspunktet ikke fandt tilslutning hos ret mange af de stater, vi ellers befinder os på linje med.

Der forelå ikke mindre end tre resolutioner for generalforsamlingen, som sigtede på at forhindre en udvidelse af atommagternes antal. En række afrikanske lande ønskede at gøre Afrika til eller bevare det som et atomfrit område såvel med hensyn til forsøgssprængninger som oplagring af atomvåben. Forslaget fandt ikke tilslutning

hos en række andre afrikanske lande, den såkaldte Brazzaville-gruppe, der ønskede forslaget henvist til behandling mellem de afrikanske stater indbyrdes og opfattede en FN-vedtagelse som en indskrænkning af deres nyerhvervede suverænitet. Uanset dette støttede den danske delegation forslaget. Det samme var tilfældet med et irsk forslag, som gik ind for en international overenskomst, der pålagde atommagterne at undlade at overgive kontrollen over atomvåben til andre stater og undlade at delagtiggøre dem i fabrikkationshemmeligheder samt at pålægge ikke-atommagterne at afholde sig fra at producere eller erhverve kontrollen over kernevåben. Det var et glædeligt tegn, at den irske resolution kunne vedtages enstemmigt.

Det blev derimod ikke tilfældet med det svenske resolutionsforslag om at begrænse atommagternes antal. Det adskilte sig på forskellig måde fra det irske. Selv om forslaget kun direkte gik ud på at foranstalte et rundspørge til medlemsstaterne om deres stilling til problemet, at nægte at modtage atomvåben på deres område, opfattedes forslaget som mindre balanceret end det irske, og adskillige lande stemte derfor imod eller undlod at stemme. Uanset at man også i den danske delegation fandt forslaget mindre klart end det irske, stemte delegationen alligevel for det ud fra ønsket om at styrke enhver bestræbelse for at begrænse atomvåbneens yderligere udbredelse.

Medens de i det foregående omtalte resolutioner alle — trods visse svagheder i enkelte af dem — kunne betragtes som positive bidrag til at bringe nedrustnings-sagen videre frem, var det samme ikke tilfældet med et afrikansk forslag om en deklaration, der skulle gøre atomkrigsførsel folkeretsstridig. Det gjorde ikke behandlingen af forslaget lettere, at forslagsstillerne var absolut afvisende over for ændringsforslag, der ellers kunne have bidraget til at gøre forståelsen af udkastet klarere. I den forudgående debat dokumenteredes udtalelser fra såvel amerikansk som sovjetisk side, der uimodsagt fastslog, at begge parter i tilfælde af angreb ville forbeholde sig retten til at anvende atomvåben i forsvarsojemed. En vedtagelse af deklarationen kunne derfor kun blive et slag i luften. Det var imidlertid ikke det